

**Міністерство освіти і науки України
Державна вища технологічна та економічна школа в Ярославі
Університет Миколаса Ромеріса, Литва
Турецький Гіресунський університет
Харківський національний
аграрний університет ім. В. В. Докучаєва
Полтавська державна аграрна академія
Дніпровський національний аграрно-економічний університет
Миколаївський національний аграрний університет
Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. П. Василенка
Львівський національний аграрний університет
Кафедра обліку та оподаткування**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ:
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ
АСПЕКТИ**

***МАТЕРІАЛИ II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
18-20 березня 2020 р.***

ЛЬВІВ 2020

УДК 33 0.341.1:005.92

О-17

Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, **18-20 березня 2020 р.** – Львів: ЛНАУ, 2020. – 552 с.

Організаційний комітет:

Янишин Я. С. – декан економічного факультету, к.е.н., в.о. професора кафедри міжнародних економічних відносин ЛНАУ;

Марків Г.В. – заступник декана економічного факультету, к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЛНАУ;

Петришин Л.П. – д.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування ЛНАУ;

Гнатишин Л.Б. – д.е.н., в.о. професора кафедри обліку та оподаткування ЛНАУ;

Демчук Н.І. – д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Дніпровського державного аграрно-економічного університету;

Прокопишин О.С. – заступник завідувача кафедри з наукової роботи, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНАУ;

Жидовська Н.М. – заступник завідувача кафедри з навчально-методичної роботи, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНАУ;

Андрушко Р.П. – заступник завідувача кафедри з виховної роботи, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНАУ;

Малецька О. І. – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНАУ;

Дранус Л.С. – к.е.н, доцент кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили;

У збірнику представлено матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти». Результати наукового пошуку можуть бути використані для подальших наукових досліджень та формування нових наукових ідей.

Усі матеріали подаються в авторській редакції

© Львівський національний аграрний університет, 2020
Кафедра обліку та оподаткування, 2020

<i>Романченко Ю.О.</i>	ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО АГЕНТА : ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ	236
<i>Тютюнник Ю.М. Тютюнник С.В.</i>	ПРИБУТКОВІСТЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	240
<i>Хамініч С.Ю. Пішоварова О.Б. Чудіна Д.О.</i>	МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ РИНКУ ТОВАРІВ (НА ПРИКЛАДІ РИНКУ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД В М. ДНІПРО)	244
<i>Хамініч С.Ю. Сокол П.М. Умовіст А.В.</i>	РОЗВИТОК ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДІВ ШВИДКОГО ХАРЧУВАННЯ В УКРАЇНІ	274
<i>Ціцька Н.Є. Малецька О.І.</i>	ПОДАТКОВІ РОЗРАХУНКИ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	250
<i>Янишин Я.С.</i>	ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ПРОЦЕСИ КООПЕРАЦІЇ НА СЕЛІ	254
<i>Ясіновська І.Ф. Байк А.І.</i>	ДИВІДЕНДНА ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ	257
<i>Ясіновська І.Ф. Горанська Н.В.</i>	ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	260
РОЗДІЛ 3 ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ: ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА		
<i>Kolodiy A.V.</i>	REFORM OF THE PENSION SYSTEM OF UKRAINE: USEFUL EXPERIENCE OF EUROPEAN COUNTRIES	264
<i>Бездушина Ю.С.</i>	ПРОГНОЗ ЗРОСТАННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА РОЛЬ БУХГАЛТЕРА В ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ	267
<i>Бєляєва Л.А. Деняк К.М.</i>	СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	269
<i>Бруханський Р.Ф.</i>	ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ Й ОЦІНКА ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	272
<i>Гіржева О.М.</i>	ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО АГРОПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	276
<i>Гнатишин Л.Б. Костирко І.Г.</i>	ВРЕГУЛЮВАННЯ МЕТОДОЛОГІЧНИХ НЕУЗГОДЖЕНОСТЕЙ ЩОДО ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ ВАЛОРИЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ	279

УДК 336.71

*Тютюнник Ю. М.
к.е.н., професор кафедри економічної теорії
та економічних досліджень*

*Тютюнник С. В.
к.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку
та економічного контролю*

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

ПРИБУТКОВІСТЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

2019р. виявився найкращим для української банківської системи з початку кризи 2014 р. й одним із найуспішніших в історії. За оцінками Національного банку України, прибутковість банків була найвищою за весь період роботи банківського сектору, рентабельність капіталу в системі сягнула 34%, що стало можливим як завдяки стрімкому зростанню операційних доходів, так і найнижчим за десятиліття відрахуванням до резервів під активи [2].

За підсумками 2019 р. 69 українських банків сумарно отримали 59,82 млрд грн. прибутку. При цьому найбільший прибуток мав державний ПриватБанк – 32,61 млрд грн, що становить 54,5 % загальної величини прибутку в банківському секторі. В топ-3 також потрапили Райффайзен Банк Аваль (4,75 млрд грн), який належить іноземній банківській групі, а також ПУМБ (2,62 млрд грн), який є найбільшим банком із приватним капіталом. Укресімбанк, який за підсумками 9 місяців 2019 р. входив у топ-3 за прибутком, в кінці року отримав збитки, через які опустився на десяту сходинку. Ощадбанк, який за активами поступається лідерством лише ПриватБанку, зайняв 19-е місце у топ-20 за розміром прибутку. Значний прибуток показали банки з іноземним капіталом, але в топ-20 є і 5 банків з українським приватним капіталом: ПУМБ, Універсал Банк, ТАСкомбанк, Банк Кредит Дніпро і банк «Південний» [4].

Із загального фінансового результату банківської системи в 59,634 млрд грн державні банки отримали 35,202 млрд грн, банки іноземних банківських груп – 18,513 млрд грн, банки з приватним капіталом – 5,918 млрд грн [4].

Із 75 діючих банків у 2019 р. збитковими було 6 установ, сукупний збиток яких становив 190 млн грн. При цьому збитки отримали 5 банків із приватним капіталом і лише Правекс Банк (-121,5 млн грн) є банком міжнародної банківської групи.

Показник cost-to-income ratio (відношення операційних витрат до операційних прибутків), що найкраще характеризує операційну прибутковість банків, за підсумками перших трьох кварталів 2019 р. становив 47,4 %, тобто доходи від банківської діяльності майже вдвічі перевищували витрати на її здійснення. У 2018 р. CIR дорівнював 58 %. Це одне з найкращих значень у світі, де банківський бізнес зазвичай є низькомаржинальним видом діяльності. З року в рік зменшується кількість операційно збиткових банків – тих, чиї доходи від основної, тобто банківської, діяльності не покривають звичайних банківських витрат, а тому є ризик, що вони можуть стати неплатоспроможними. У 2017 р. таких фінустанов було 18, 2018 – 14, за 11 місяців 2019 р. – 10 [1].

2020 р. банківський сектор також почав із високих показників. Так, за січень прибуток українських банків виріс на 22 % у порівнянні з відповідним періодом 2019 р. і склав 6,6 млрд грн. Основними чинниками такої прибутковості є висока операційна ефективність і низькі відрахування у резерви. При цьому доходи банків зросли на 12 % (до 22,6 млрд грн), тоді як витрати – на 8 % (до 16 млрд грн) [3].

Висока дохідність, операційна прибутковість банків, стабільне внутрішнє фондування, сприятливі макроекономічні умови, слабка вразливість до потенційних зовнішніх негараздів – усе це дає підстави зробити висновок, що на сьогодні серйозних системних ризиків для українського банківського сектору не існує, питання можуть виникати до окремих банків, але не до системи загалом [1].

Проведене у 2019 р. стрес-тестування показало, що у системі залишається кілька банків, зокрема два державних (Ощадбанк та

Укрексімбанк), із суттєвими проблемами. Вони можуть потребувати значних обсягів капіталу за несприятливим макроекономічним сценарієм. Їхня фінансова стійкість є низькою, фінустанови вразливі до можливих криз [1].

Ощадбанк та Укрексімбанк працюють значно менш прибутково від системи загалом і від інших двох великих державних фінустанов: ПриватБанку та Укргазбанку. «Показник витрат до операційних доходів (CIR) Ощадбанку становить 94 %. Аналогічна метрика Укрексімбанку ще рік тому перевищувала 100 % і в 2020 р. лишається на тому самому рівні, якщо не враховувати переоцінки валютних складових балансу», – зазначається у грудневому Звіті про фінансову стабільність Національного банку України [5]. Понад те, обидві фінустанови показують прибутки лише завдяки відсотковим надходженням від ОВДП, якими банки було докапіталізовано раніше. Натомість основна діяльність – кредитування та розрахункові операції – збиткова. Показник частки недіючих позик у згаданих фінустановах перевищує 50 % – це одні з найвищих показників у банківській системі (наприклад, для приватних банків з українським капіталом частка NPL становить 18 %) [1]. НБУ очікує швидких рішень незалежних наглядових рад, спрямованих на розчищення балансів від непрацюючих кредитів, зміну бізнес-моделей, оптимізацію операційних витрат.

Тенденції банківського сектору свідчать про те, що рекордний прибуток 2019 р. був радше винятком, аніж правилом. За оцінкою Національного банку України, ключовим середньостроковим викликом для банківського сектору стане очікуване зниження прибутковості. Темпи зростання операційних доходів банків уповільнюються після надзвичайно високого приросту в 2018 р. Прогнозується подальше зниження процентної маржі та спреду і зменшення темпів зростання комісійних доходів. Тому оптимізація та контроль операційних витрат ставатимуть ключовими для українських банків [5].

Список використаних джерел:

1. Банківський сектор: згори униз. URL: <https://tyzhden.ua/Economics/239822> (дата звернення 03.03.2020).
2. НБУ озвучив прогнози для банків на 2020 рік. URL: <http://finbalance.com.ua/news/nbu-ozvuchiv-prohnozi-dlya-bankiv-na-2020-rik> (дата звернення 02.03.2020).
3. Прибуток українських банків за місяць зріс на 22 %. URL: <https://ura-inform.com/uk/economics/2020/02/25/pribyl-ukrainskikh-bankov-za-mesjats-vyroslo-na-22-nbu> (дата звернення 03.03.2020).
4. Ренкінг найбільших прибутків банків. URL: <https://finclub.net/ua/infographica/renkinh-naibilsh-pributkovykh-bankiv-ukrainy.html> (дата звернення 02.03.2020).
5. Звіт про фінансову стабільність, грудень 2019 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2019-H2.pdf?v=4 (дата звернення 03.03.2020).